

AVROTROS en Het Concertgebouw presenteren

Het Zondagochtend Concert

18 februari 2024 - Grote Zaal - 11.00 uur

Het Zondagochtend Concert 30 jaar!

Radio Filharmonisch Orkest
Joris van Rijn, viool/leiding
Tim Ouwejan, trombone

Carl Philipp Emanuel Bach
1714-1788

Sinfonia in D, Wq. 183 nr. 1
Allegro di molto
Largo
Presto

Johann Georg Albrechtsberger
1736-1809

Concert voor trombone en strijkers
Allegro moderato
Andante
Allegro moderato

Wolfgang Amadeus Mozart
1756-1791

Symfonie nr. 40 in g, KV 550
Molto allegro
Andante
Menuetto & Trio
Allegro assai

ONTDEK MEER

Op concertgebouw.nl/ontdek gaat een wereld voor u open. U vindt er video's, interviews, verhalen, podcasts, concertregistraties en nog veel meer.

Verwacht in Het Zondagochtend Concert

3 mrt - Grote Zaal

Holland Baroque: Bach fris en eigenzinnig

10 mrt - Grote Zaal

Alina Ibragimova speelt Sibelius' *Vioolconcert*

31 mrt - Grote Zaal

Paasconcert met trompettist Selina Ott

14 apr - Grote Zaal

Edo de Waart dirigeert Mendelssohns *Schotse symfonie*

Zien we u binnenkort weer terug op zondagochtend?

De volledige concertagenda vindt u op concertgebouw.nl/zondag.

Deel uw zondagochtendgevoel op X (Twitter) [#hetzondagochtendgevoel](https://twitter.com/hetzondagochtendgevoel).

Het Zondagochtend Concert wordt
elke week door AVROTROS rechtstreeks
uitgezonden op NPO Klassiek.

'In zijn composities, die rijk zijn aan fantasie en goede smaak, leveren enkele willekeurige notenbalken meer nieuwe ideeën op dan men bij een andere, algemeen als goed beschouwde componist op een hele bladzijde zou vinden.' Op zijn reis door Duitsland kwam de Engelsman Charles Burney geheel in de ban van de muziek van Carl Philipp Emanuel Bach. Hij was zeker niet de enige: als in de achttiende eeuw over 'de grote Bach' werd gesproken ging het in negen van de tien gevallen over de tweede zoon van Johann Sebastian. 'Ik vind (...) dat muziek voornamelijk het hart moet beroeren', verklaarde Carl Philipp. In tal van zijn composities zette hij dat credo kracht bij.

Sturm und Drang

Na dertig jaar trouwe dienst aan het hof van Frederik de Grote verkaste Carl Philipp Emanuel in 1768 naar Hamburg. In Berlijn had hij meestal braaf naar de pijpen gedanst van de fluitspelende Frederik de Grote maar eenmaal in Hamburg hoefde hij van zijn hart geen moordkuil meer te maken. Dat is goed te horen in de verrassende Sturm und Drang-achtige symfonieën die hij hier schreef, waaronder de *Sinfonia in D* uit 1775-76. Opvallend is dat het eerste deel helemaal is opgebouwd uit het motief

dat aan het begin klinkt: daarmee zette deze Bach de deur naar de Weense klassieken wijd open.

Bekwame Oostenrijker

Wie? Johann Georg Albrechtsberger? Hij staat weliswaar genoemd in de biografie van Ludwig van Beethoven, maar verder doet de achttiende-eeuwse componist bij muziekliefhebbers amper een belletje rinkelen. Dat was ruim twee eeuwen geleden wel anders. Wie in het laat achttiende-eeuwse Wenen wilde leren componeren, werd bijna automatisch doorverwezen naar de bewame Oostenrijker. Behalve Beethoven zaten in zijn klas ook bekendheden als Carl Czerny, Johann Nepomuk Hummel en Wolfgang Amadeus Mozarts zoon Franz Xaver. Daarnaast genoot Albrechtsberger een grote faam als organist en kerkmusicus; zijn composities klonken destijds klonk in menig kerk of klooster.

Barok en galant

Bij minstens één beroepsgroep staat Albrechtsberger vandaag de dag nog wel hoog aangeschreven: die van de trombonisten. De vergeten componist liet namelijk een van de weinige achttiende-eeuwse concerten na die voor hun instrument zijn geschreven. Het *Concert voor trombone en orkest*, uit 1769,

is in zijn oeuvre een relatief vroeg werk. In veel van zijn (latere) werken laat Albrechtsberger horen dat hij een meester was in het schrijven van superstrenge fuga's of andere polyfone muziek, maar in dit werk borduurt hij losjes en vrolijk voort op de traditie van barokke en galante componisten. De trombonepartij is vol versieringen en geeft de solist de gelegenheid zijn virtuositeit ten toon te spreiden. Die hoofdrol is ten volle toevertrouwd aan de jonge solist Tim Ouwejan, die de laatste jaren veel prijzen won en sinds kort solotrombonist is van het Radio Filharmonisch Orkest.

Donkere wolken

't Kan verkeren. Ooit was hij het bejubelde wonderkind dat de wereld veroverde. Ooit was hij de gevierde operacomponist die door het Weense publiek werd omarmd. Maar in 1788 waren de gloriejaren van Wolfgang Amadeus Mozart zo langzamerhand voorbij. De geniale dertiger zat in juni van dat jaar op zwart zaad en begon bedelbrieven te schrijven aan een vriend. Niet lang daarna pakten zich meer donkere wolken samen boven huize Mozart: op 29 juni overleed zijn dochtertje Theresia, een halfjaar oud. In deze moeilijke zomer zagen deson-

danks drie grote werken het licht: de zonnige *Symfonie in Es*, KV 542, de dramatische *Symfonie in g*, KV 550 en Mozarts laatste symfonie: de majestueuze 'Jupiter'. Ze vormen de kroon op zijn symfonische oeuvre. In de trilogie horen we prachtige staaltjes van Mozarts gevoel voor evenwicht, van zijn fijnzinnige harmoniek en modulaties, en van zijn orkestrale en symfonische schrijfwijze.

Zwevende gratie

De geliefde g-klein-symfonie lijkt – vergeleken met de andere twee van het drieluik – het meest aan te sluiten bij Mozarts benarde persoonlijke omstandigheden. De keuze van de toonsoort is dan ook waarschijnlijk niet toevallig; g-klein is bij Mozart vaak gereserveerd voor treurige en emotionele delen. Robert Schumann hoorde in deze symfonie een 'Griekse, zwevende gratie'. Tegenwoordig hebben we meer oor voor de onrust, geagiteerdheid en onderhuidse dramatiek die meteen al in het eerste deel naar voren komen. Na een zangerig Andante volgt een Menuet met opvallende accentverschuivingen (syncopen). In de finale keert de rusteloosheid van het openingsdeel terug.

Dirk Luijmes